

Václav Štojdil

Nové ve starém aneb Míra autenticity

*1982
architekt

Absolvoval Fakultu architektury VUT v Brně. V letech 2006–2007 studoval na ETSAM v Madridu. Od roku 2008 pracuje v ateliéru Knesl + Kynčl architekti. Kancelář založili v roce 2001 Jiří Knesl a Jakub Kynčl. Zabývá se územním plánováním, urbanismem a architekturou v celé šíři – tj. od výzkumu přes projektování až po autorské dozory. Kancelář sídlí v Brně a v současné době čítá přibližně 20 architektů a dalších spolupracovníků. Autory v knize prezentovaných návrhů jsou Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Josef Hajný, Zuzana Morávková, Václav Štojdil a Jan Tesárek.

01 FOTO ARCHIV AUTORŮ
02 FOTO TOMÁŠ RASL
03 FOTO RADEK BRUŇECKÝ
04 FOTO TOMÁŠ RASL
05 FOTO ARCHIV AUTORŮ

Jaké jsou skutečné historické hodnoty a jak na ně reagovat? Jakou roli hraje odvaha, a jakou naopak pokora a respekt k tradici? V současném prostředí jsou mantinely mnohdy vymezeny ochranou památek natolik, že pro stanovení vlastní míry autenticity nezůstává prostor. Pro samotný výsledek může být přítom jakékoli dogma velmi nebezpečné. O to víc pokud je definováno těmi, kteří interpretují vztah historie a současnosti jako čistě antagonistický. Těmi, pro které se vše staré stává automaticky cenným (a tudíž vyžadujícím ochranu) a vše nové vnímají jako škodlivé a nebezpečné. Těmi, kteří chápou vztah tradice a moderny jako odvěký souboj dobra a zla namísto uvědomění si toho, že jedna bez druhé nemohou existovat.

Obecně lze říci, že pouze ten, kdo si je vědom tradice, zná ji a váží si jí, dokáže vytvořit něco skutečně moderního (nikoli módního). Není však ke správnému pochopení tradice nutná znalost moderního jazyka a jeho možností a aplikace? Možná právě tato znalost je předpokladem pro schopnost na tradici adekvátně reagovat a pracovat s ní. Nejlepší díla své doby byla ostatně často velmi avantgardní a v době vzniku jistě přinejmenším „současná“.

Pouze pochopení tradice i moderny jako dvou částí jednoho celku může být klíčem ke stanovení skutečných hodnot, v dnešní společnosti často definovaných příliš automaticky, nebo naopak naprosto relativizovaných.

Ve městě Uherské Hradiště se ze série několika drobných zadání, která se zpočátku zdála být spíše úkolem pro restaurátéry než architektky, vyvinula zajímavá spolupráce s překvapivým výsledkem. Toto vše bylo možné snad právě díky chápání tradice a moderny jako součástí téhož. Ve společném dialogu náš ateliér často představoval vedle role tvůrce i roli mediátora mezi jednotlivými aktéry (politiky, úředníky, památkáři, historiky, designéry). Velmi překvapivá (a v praxi ateliéru vzácná) byla skutečnost, že jsme zde často stáli na jedné straně právě s místními památkáři. Díky konstruktivní diskuzi se totiž ukázalo, že nám mnohdy jde o společnou věc, byť možná její nesprávná počáteční definice může způsobit až téměř bábelské zmatení jazyků. Výsledkem jsou tři realizace a několik budou hrát další roli odvaha jednotlivých aktérů i ochota přijmout za svá rozhodnutí odpovědnost.

01 Obnova kaple sv. Šebestiána v Uherském Hradišti, projekt 2011

Barokní kaple svatého Šebestiána z roku 1715 se nachází v ochranném pásmu Městské památkové zóny Uherské Hradiště a je kulturní památkou. Na konci 60. let 20. století bylo rozhodnuto o přesunu kaple o devět metrů z důvodu úprav komunikací. V roce 1968 byla kaple zvednuta do výšky 1,5 metru a na speciálních vozících přesunuta na nově vybudovanou základovou desku. Tento přesun byl zároveň testem pro přesun kostela v Mostě v roce 1975. Další a dodnes poslední rekonstrukce kaple proběhla v roce 1997.

Účelem projektu byl návrh sanace odtržených a poškozených omítek a drobné opravy porušených či v minulosti špatně provedených stavebních prvků. Přidanou hodnotou mělo být optické otevření prostoru a instalace světelných paprsků uvnitř kaple symbolizujících šípy jako atribut sv. Šebestiána. Toto vše měl pokrýt milion korun získaný společně s titulem Historické město roku 2011, tuto částku však město nakonec investovalo jinde. Se znalostí osudu přesunutých kaple se může zdát úsměvné, že záměr světelné instalace ztroskotat na nemožnosti zrealizovat přípojku elektřiny.

02 Obnova obřadní síně v Uherském Hradišti, 2009

Obřadní síň v budově Městského úřadu na Masarykově náměstí v Uherském Hradišti je historický sál se štukovou výzdobou a nástěnnými malbami Joži Úprky z roku 1892 s tématy z dějin města. Na sál navazují prostory rautovny a přípravný. Celková obnova těchto prostor sestávala z dílčích úkolů: očištění výmalby stěn, kompletní restaurování oken a dveří dle zjištěného původního stavu, repase historického lustru, rekonstrukce původních dřevěných parketových podlah. Síň byla vybavena novým mobiliářem a do prostor byla zavedena klimatizace. V navazujícím prostoru byla na stěnách a stropě provedena celoplošná výmalba jako soudobá reinterpretace folklorních motivů navazujících na Úprkův secesní dekorativismus i původní historickou malbu válečkem. Zpočátku velmi kontroverzní návrh se přes počáteční nevoli úředníků podařilo překonat za podpory místních památkářů a dnes již bývalého starosty. Původně servisní prostor se tak stal v dialogu s historickou obřadní síní dalším prostorem pro konání společenských akcí, svateb či vítání občánků.

03 Obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mařaticích, 2008–2013

Pozdně renesanční kostel s barokními prvky stojí v Mařaticích od roku 1614. Po přenesení hřbitova se stal hřbitovní kaplí města. Projekt řešil stavební úpravy kostela ve špatném stavebně technickém stavu. V rámci obnovy proběhly veškeré stavební úpravy od protivlhkostního a statického zajištění objektu přes kompletní výměnu instalací, oprav omítek, podlah a střešní krytiny až po osazení prvků mobiliáře (včetně během rekonstrukce nalezeného původního oltáře) a umístění výtvarných děl.

04 Obnova kaple sv. Rocha u Jarošova, 2009

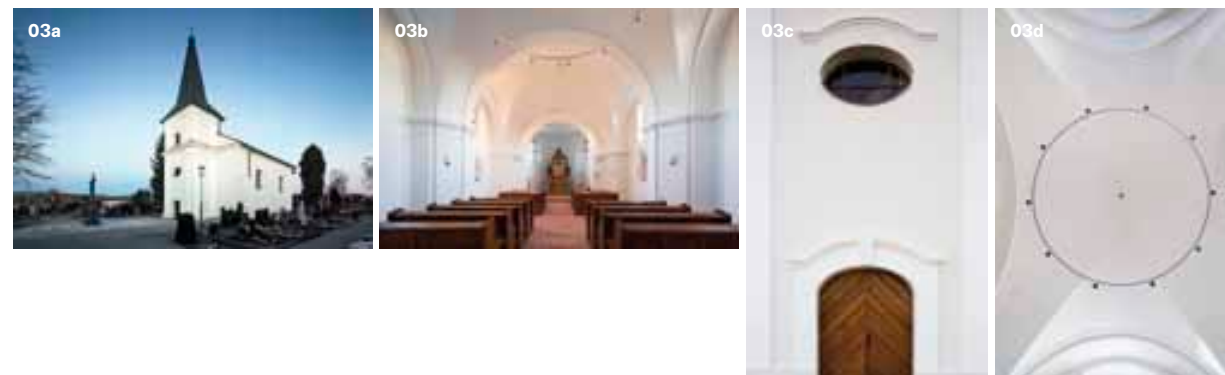
Základním motivem obnovy je připomenutí původního barokního kostela z roku 1680, který byl vybudován jako poděkování za odvrácení morové epidemie, později Josefem II. odsvěcen a poté dvě století používán jako sklad munice ve vojenském prostoru. Torzo kostela tvoří dnešní kapli a zároveň představuje důstojné prostředí pro konání každoročních poutí. Prostor kaple se opticky otevřel v místě obnoveného vítězného oblouku, vybourané výplňové zdivo nahradila prosklená stěna chráněná zámečnický zpracovanou železnou mříží odkazující soudobým způsobem

k motivu slovácké krajky. Nově vybudovaný předprostor je ohraničen kamennou zídou, která kopíruje půdorysnou stopu obvodových zdí původního kostela.

Kaple se má v budoucnosti stát centrem plánovaného přírodně-kulturního a rekreačního areálu Parku Rochus, který počítá mimo jiné s vybudováním skanzenu slovácké vesnice, ekofarmy, environmentálního centra, umělého lyžařského svahu, přírodního labyrintu, křížové cesty nebo několika naučných stezek. Megalomanský projekt s finanční účastí loterijní společnosti Synot nutí mnohé ze zúčastněných stran k zamyšlení nad smyslem celého záměru.

05 Výšina sv. Metoděje, 2012–dosud

Výšina sv. Metoděje se nachází v jihovýchodní části města Uherské Hradiště. Centrem území je významná archeologická lokalita Sady „Špitálky“ úzce spjatá s počátky křesťanství na Moravě. Studie řeší celkové koncepční začlenění lokality do města, včetně návaznosti na širší územní souvislosti. Hlavní náplní území je městský park doplněný prezentací archeologické památky a s ní spojeného nového objektu muzea. Základní motiv parku tvoří kruhový

chodník lemovaný stromořadím, který prováže jednotlivé stávající i nově navržené pěší trasy a po svém obvodu vymezí 3 póly – 3 místa zastavení s rozdílnou funkční náplní – archeologické naleziště, muzeum a dětské hřiště jako doplněk obytné čtvrti v těsné blízkosti lokality. Součástí návrhu je důstojné řešení prostoru bývalého židovského hřbitova, umístění městského mobiliáře, osvětlení a informačního systému.

Předmětem zadání bylo především účelové řešení neadekvátní prezentace památky a jejího okolí u příležitosti cyrilometodějského výročí v roce 2013. Důslednost památkářů i odborníků ze Slováckého muzea však inspirovala město k tomu, aby se celou věcí zabývalo pečlivěji. Životaschopnost ambiciózního záměru nového městského parku a muzea ukážou následující roky. V současnosti probíhá realizace I. etapy, která zahrnuje zbudování části cest a realizaci atypického mobiliáře včetně osvětlení.

